

Jelentés a Balaton-Bizottság 1911. évi működéséről.

A husz év óta gyűjtött adatok feldolgozása és az ebből származó tudományos eredmények közrebocsátása foglalkoztatja már két év óta kizárólagosan a bizottságot. Mult évi jelentésemet ennél fogva alig toldhatom meg valamivel.

Most is fennáll az, amit 1911-ben jelentettem, t. i., hogy a kiadásra váró munkálatok még az 1915. évig igénybe fogják venni a vallás- és közoktatásügyi és a földmívelésügyi miniszter uraknak a költségvetésben Magyarország egyes részeinek földrajzi tanulmányozására segélyként szereplő összesen 10.000 korona állami dotációját.

Nehogy a nyomdai tartozások szerfelett megnövekedjenek és a teljesített szolgálmányokért nagy késedelmi kamatokat számítson fel a nyomda, a kiadványok megjelenését késleltetnünk kell. Ebből az okból nem volt kiadható az 1 : 75.000 mértékű földtani térkép a Balaton környékéről és még néhány részlettérkép, bárha már két év óta kéziratban készen vannak, sőt a négy lapból álló nagy geológiai térkép egy esztendeje már reprodukció alatt is áll.

1911-ben a következő kiadványok készültek el:

Weszelszky Gyula: A keszthelyi Hévíztó termékeinek chemiai vizsgálata. I. köt. VI. rész függeléke.

Rigler Gusztáv: Adatok a balatonparti talajvizek ismeretéhez. I. köt. II. rész függeléke.

Legközelebb a könyvpiacra kerülnek a következő kötetek:

Az I. köt. I. részének Geológiai függeléke a következő közleményekkel:

1. *Laczkó Dezső:* Veszprém városának és tágabb környékének geológiai leírása.
2. *Sommerfeldt Jenő:* A Déli Bakony bazaltos kőzetein eszközölt petrográfiai-kémiai vizsgálatok.
3. *Vitális István:* A Balatonvidéki bazaltok.
4. *Schafarzik Ferenc:* A Balatonfelvidéken és a Déli Bakonyban található régebbi erupciós kőzetek és néhány szedimentum közettani vizsgálata.
5. *Melzer Gusztáv:* A Balatoni homokról.
6. *Treitz Péter:* A Balatontó fenéki szapjának és altalajának fizikai alakulása és ásványtani összetétele.
7. *Emszt Kálmán:* A Balaton fenéki szapjának és altalajának kémiai alkata.

8. *Emszt Kálmán, Horváth Béla, Ilosvay Lajos és Szinmyei-Merse Zsigmond*: Balatonmelléki kőzetek, vizek és gáz kémiai elemzése.

Az I. köt. I. részéhez tartozó Paleontologiai függelék négy kötetben a következő tartalommal:

9. I. kötet. *Vadász Elemér*: Bakonyi triasz foraminiferák.
 10. *Vinassa de Regny P.*: Bakonyi triasz spongiák.
 11. *Vinassa de Regny P.*: Bakonyi triaszkoru tabulata bryozoa és hydrozoa félék.
 12. *Vinassa di Regny P.*: Új szivacsok, tabulaták és hydrozoák.
 13. *Papp K.*: Bakonyi triasz korállók.
 14. *Bather F. A.*: A Bakony triaszkoru tüskés-bőrüi.
 15. II. kötet. *Bittner S.*: Bakonyi triasz brachiopodák.
 16. *Frech Fr.*: Új kagylók és brachiopodák a bakonyi triaszból.
 17. *Bittner S.*: Bakonyi triasz lamellibranchiaták.
 18. *Kittl E.*: Adatok a triasz halobidái és monotidái monografiájához.
 19. *Kittl E.*: Bakonyi triasz gastropodák.
 20. *Frech Fr.*: A werfeni rétegek vezérkövületei és pótlékok.
 21. *Böckh J.* és *Lóczy L.*: Nehány rhaetiai korú kövület Rezi vidékéről.
 22. III. kötet. *Diener K.*: Közlemények a déli Bakony triaszkorú rétegeiből származó újabb cephalopoda-gyűjtésekről.
 23. *Diener K.*: Újabb megfigyelések a Déli Bakony kagylómész-cephalopodáin.
 24. *Arthaber G.*: A Déli Bakony wengeri rétegeiből és kagylómészéből származó cephalopoda-faunájának reviziója.
 25. *Frech Fr.*: Új cephalopodák a Déli Bakony buchensteini, wengeri és raibli rétegeiből.
 26. *Frech Fr.*: Pótlójegyzetek a bakonyi triasz cephalopodáihoz és kagylóihoz.
 27. *Méhes Gy.*: Bakonyi triaszkorú ostracodák.
 28. *Jeckel O.*: Gerinces állatok maradványai a Bakony triaszrétegeiből.
 29. *Jeckel O.*: Placochelys placodonta a Bakony felső triaszkorú rétegeiből.

30. *Vadász E.*: A Déli Bakony júra-rétegei.
31. IV. kötet. *Tuzson J.*: A balatoni fosszilis fák monografiája.
32. *Halaváts Gy.*: A balatonmelléki pontusi rétegek faunája.
33. *Lörenthey J.*: Adatok a balatonmelléki pannoniai rétegek faunájához.
34. *Vitális J.*: A balatonvidéki kecskekörmök.
35. *Weiss A.*: A Balaton vidékének pleisztocénkorú csiga- és kagylófaunája.
36. *Kormos A.*: Uj adatok a balatonmelléki alsó pleisztocén rétegek geológiájához és faunájához.
37. *Kormos A.*: Adatok a somogy megyei Nagyberek geológiai és faunisztikai viszonyainak ismeretéhez.
38. *Kormos A.*: A fejérmegyei Sárrét geológiai multja és jelene.
39. *Kormos A.*: A Mencshelyi édesvízi mészkő faunájáról.
40. *Kormos A.*: A Dunántúl keleti részének pleisztocénkorú puhatestű faunája.
41. *Kadić O., Schröder és Pohlig J.*: A Balaton vidékének fosszilis emlős maradványai.

Összesen 41 közlemény, sok táblával és szövegközi képpel és térképekkel.

Sajtó alatt van és 28 iv terjedelemig ki van szedve és javítva az I. kötet első része. *Lóczy L.*: A Balaton környékének geológiája és morfológiája.

Szintén a megjelenés állapotában van a III. köt. I. részének 2. szakasza *Kuzsinszky B.*: A Balatonmellék őstörténelmi vázlata.

Még csak az I. köt. II. része *Cholnoky Jenő*: A Balaton hidrografiája nincs a sajtóban, azonban a munkának kézírata előrehaladott állapotban van.

Le kell mondanunk arról, hogy a III. köt. III. része, A Balatonmelléki lakosság anthropológiája *Jankó János* hagyatékának kiegészítésében befejezést nyerjen. E programunknak egyetlen pontja, amelyet valószínűleg törölnünk kell a kiadványok befejezésekor.

Ebben az évben 758 kor. 44 fillért vettünk be eladott közleményekért, ezzel, valamint az állami segélylyel és a mult évi pénztári maradékkal 30,972 kor. 29 fillér volt az idei forgótöke bevétel. A számlázott kiadások 11003 kor. 27 fillér összegéből 10231 kor. 02 fillér esett a publikációk költségeire; azonkívül Hornyánszky

Viktor könyvnyomdájának a nyomdai szolgálmányokra részletfizetésként 1905-től kezdve 1910. november 10-ig 16500 koronát fizettünk. Ezen összeg megtoldva az 1912. évi állami segélylyel a felsorolt kiadványok költségeinek végleges összeállításakor lesz számlázva.

Kisebb folyómunkák után fizetett összegekkel 16780 korona a nem számlázott előleg kiadás, úgy hogy az 1912. évre 3189 kor. 02 fillér készpénz-maradványt vittünk át.

Lóczy Lajos,
a Balaton bizottság elnöke.

A könyvtáros jelentése.

A Magyar Földrajzi Társaság könyvtára, a költségvetésben megállapított szerény jutalékhoz mérten az elmúlt év folyamán is tekintélyes mértékben gyarapodott, u. i. az 1911. évi szaporodás 37 önálló mű 43 kötetben, ezek csaknem kivétel nélkül ajándéku kapott művek. A könyvtár gyarapodását azonban értékre és mennyiségre is a folyóiratok teszik jelentőssé. Ezek csaknem kivétel nélkül a „Földrajzi Közlemények“ fejében érkezett cserepéldányok. Ez uton a Társaság könyvtára közel 300 kötettel gyarapodott.

Az év folyamán érkezett ajándékokról időről-időre a Közleményekben számoltunk be.

Ez évben a könyvtár számára költségvetésileg előirányzott összeg legnagyobb része a könyvek halaszthatatlanul szükséges bekötésére fordított. Örömmel jelentem, hogy a jövőben erre a célra valószínűleg kevesebb összeget kell fordítanunk, mert a Franklin Társulat és a Magyar Földrajzi Intézet 500—500 bekötését vállalta, s ezzel legalább a legértékesebb folyóiratok jókarban tartása biztosítottnak látszik.

A könyvtárból az 1911. év folyamán 49 tag vett ki használatra 217 kötetet, főként folyóiratot és 7 tag 23 db. térképet illetőleg atlaszt.

Budapest, 1912. évi február hó 29.-én.

Sztankovits Ödön,
könyvtárnok.

A könyvtárat 1912. II. 29.-én megvizsgáltuk és rendben találtuk :

Thirring Gusztáv dr.   Steiner Lajos dr.   Bátky Zsigmond dr.